

Neděle 1. po Zjevení

J1, 1-18

10.1.2021

Pozdrav:

Milost vám a pokoj od toho, který byl, který je a který přijíti má.

Introit:

Na věky, ó Hospodine, slovo tvé trvanlivé jest v nebesích.
Od národu do pronárodu pravda tvá, utvrdil jsi zemi, a tak stojí.
Na věky se nezapomenu na rozkazy tvé; jimi zajisté obživil jsi mne.
Tvůjť jsem já, zachovávej mne, nebo přikázání tvá zpytuji.

Píseň: 265

Čtení: Iz 40, 3-11

Píseň: 440

Kázání: J1, 1-18

Svědka Jan spolu s těmi, kteří *spatřili jeho slávu*, zpívá hymnus. Jako predehra před operou zní tento prolog. Odkrývá i neodkrývá to, o co jde v celém evangeliu svědka víry Jana.

Možná, že bych měla začít kázání tím, co pro tehdejší posluchače znamenal ‚logos‘, jak byl pisatel ovlivněn filosofií té doby. No, to vše se můžete dočíst v chytrých výkladech. Jsou zajímavé, poučné, ale mám pochybnosti, zdali dnešnímu člověku přístupné.

Na počátku bylo Slovo, to slovo bylo u Boha, to Slovo byl Bůh. To bylo na počátku u Boha. Svědku víry velmi záleží na tom, co bylo. Nemyslím, že by pisateli prologu šlo o to, aby zaznamenal historickou skutečnost. Pisatel se obrací na samý začátek lidských dějin, na začátek stvoření.

Svět, kosmos, vše, co nás obklopuje, bylo a je díky Bohu. Tak vyznávají ti, kteří *spatřili jeho slávu*. Byl to Bůh, který první vyslovil Slovo. Naše víra nezačala teprve tehdy, když jsme uvěřili. Byla tu dávno před námi. Byla tu tehdy, když Bůh vyslovil Slovo, které dalo lidské existenci smysl. Smysl lidské existence je ve vztahu k nebo s tímto Slovem. Slovo, které je smysluplným zjevením dávající se nám poznat.

Kdo nehledí na svou minulost, a to nejen historickou, ale především lidskou, těžko může pochopit svoji přítomnost a hlavně budoucnost. Jako by svědek víry Jan říkal: *My, kteří jsme spatřili jeho slávu*, můžeme dohlédnout na samý začátek, ale i konec dějin. To proto, že jsme v rukou Boha, který je od začátku tvůrcem života.

Všechno povstalo-učiněno skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. Jako by pisatel zamlžil, o co jde. Jde o Slovo nebo Boha? Jako by touto nejasností nám chtěl napovědět, že tajemství Božího *povstání-učinění* je zahaleno v tajemství, není důkazem Boha, ale víry. Víry v toho, jenž chce být v kontaktu a ve smysluplném rozhovoru s člověkem.

V něm – můžeme říci jak v Bohu, tak ve Slovu – *byl život a život byl* – opět Bůh nebo Slovo, či – *světlo lidí*. (V řečtině totiž „slovo“ je mužského rodu nikoli středního jako v češtině.) Opět jistá podvojnost smyslu. Opět určité zahalení, určitá záhada, jak Boha ve své zahalenosti a nepochopitelnosti uchopit nebo – lépe řečeno – přijmout. Jak Slovu Bůh uvěřit, jak jej zahrnout nejen do své minulosti, ale počítat s ním nyní? Počítat s Bohem i ve své budoucnosti? Jak „v něho“ nevzdat víru?

Přesto a právě proto, *to Světlo v temnotách svítí, ale tmy ho neobsáhly* (přesněji králičití). Světlo, tedy život. Všimněme si – jako by bylo jen jedno Světlo. Není více světél života, tak jako není více sluncí v naší soustavě planet. Ale temnot je mnoho. Ale to jedno světlo, to něco, ten dobrý milosrdný Bůh je jen jeden a stačí na všechny temnoty, které by náš život chtěly pohltnout.

Nyní po tomto úvodu, který vyznávají ti, kteří *spatřili jeho slávu*, přichází na scénu svědek. Jak bychom o víře, že Bůh je počátkem veškerého života, se mohli dozvědět? Jedině tak, že nám o tom někdo poví. Někdo, kdo nám tuto víru přiblíží.

Avšak pozor. To světlo přichází na svět. Není součástí světa, ani není vlastnictvím našeho života. Víra ve světlo, víra v Boha, ta přichází jako něco vnějšího, co se nás dotkne, zmocní a nabídne život.

Tento historický člověk, člověk, který chodil po zemi jako chodíme my, tak ten uvěřil a nejen to. Svědčil o Bohu, nikoli jako o nějakém principu, ale jako o životu naplněném světlem Božího příklonu k člověku. Tento Jan *byl poslán, aby vydal svědectví o tom Světle*. Podobenství o světlo, člověku a světu – lépe kosmu – pokračuje dál. Světlo, které zde symbolizuje zdroj, svůj zdroj opustilo, aby se mohlo potkat s člověkem. Vlastně to, co je tajemstvím Božího přiblížení se v člověku, vtělení, se zde zobrazuje v podobenství o světlo, člověku a světu. Ta myšlenka je tak provokativní a neskutečná, jako kdyby slunce-zdroj světla padlo na zem.

Šokující a neuvěřitelné. Přesto skutečné. Zatím o jménu tohoto zjevení světla-života zde není ani zmínka. Jako by všichni, kteří budou toto číst, věděli, o kom je řeč. Zatím tento známý neznámý je zahalen tajemstvím. Popisován jako ten, který byl, který učiněn jest, jako ten, který přišel, lépe řečeno přichází. Přišel, ale nepřijali, ale i přijali. Trochu nám to připomíná toho, který byl, který je, ale jaká bude jeho i naše budoucnost. Budoucnost je vtělena do života, smrti a zmrtvýchvstání toho, *kterížto ne ze krví, ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z Boha zplozeni-narození jsou* (kr).

Tedy sbor těch, kteří *spatřili jeho slávu*, je sborem těch, kteří uvěřili v život, ukřižování a vzkříšení toho přicházejícího, to světlo, ten život. Slávu, kterou ohlašoval Jan Křtitel.

Evangelista Jan v celém evangeliu popisuje život, kříž a vzkříšení Ježíše Krista. Pochopit – nebo lépe řečeno uchopit – toto tajemství je tak náročné jako uvěřit tomu, že slunce padlo na zem, a přesto se zem nerozpadla, právě naopak díky tomu světlu, tomu slunci mohla být zachována.

Svědci víry nám složitě, avšak poutavě vypráví příběh těch, kteří *spatřili jeho slávu*. Jsou to ti, které nespojuje pokrevní vazba, dědictví, ani nějaká lidská sounáležitost. Jejich sounáležitost spočívá právě ve víře. Ve víře v toho, který dokonale převrátil naše životy. Přinesl do lidských životů světlo a dávný řád stvoření. Díky těmto svědkům již víme, že *Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Spatřili jsme jeho slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy*. Kéž je i nám jeho milost a pravda potěšením i dnes i v budoucnu.

Amen.

Píseň: 295

Poslání:

Ježíš k nim opět promluvil a řekl:

„Já jsem světlo světa; kdo mě následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života.“

Požehnání:

Sám pak Pán pokoje dejž vám vždycky pokoj všelijakým způsobem.

Pán budiž se všemi vámi.

Píseň: 684